

simul: unde dato quod totaliter medium subtrahatur, vel non impediatur, non sequitur quod motus sit in instanti, sed quod tempus motus mensuretur tantum ex resistantia mobilis. Nec erit inconveniens, si per idem tempus moveatur per vacuum, & per plenum, aliquo subtilissimo corpore imaginato: quia determinata subtilitas medii quanto est major, nata est facere tarditatem minorem in motu: unde potest imaginari tanta subtilitas quod erit nata facere minorem tarditatem quam sit illa tarditas quam facit resistantia mobilis; & sic resistantia medii nullam tarditatem adjiciet ad motum.

Patet ergo quod quamvis medium non resistat corporibus gloriosis secundum hoc quod possunt esse cum alio corpore in eodem loco, nihilominus motus eorum non erit in instanti: quia ipsum corpus mobile resistet virtuti moventi ex hoc ipso quod habet determinatum situm, sicut de corporibus cœlestibus dictum est.

Ad tertium dicendum, quod quamvis virtus animæ gloriata excedat inestimabiliter virtutem animæ non gloriata, non tamen excedit in infinitum: quia utraque virtus est finita, unde non sequitur quod moveat in instanti. Si tamen esset similiter infinita virtutis, non sequeretur quod moveret in instanti, nisi (1) superaretur totaliter resistantia quæ est ex parte mobilis. Quamvis autem resistantia qua mobile resistit moventi per contrarietatem quam habet ad motum talem ratione inclinationis ad contrarium motum, possit à movente infinita virtutis totaliter superari, tamen resistantia quam facit ex contrarietate quam habet ad locum quem intendit motor per motum, non potest totaliter superari, nisi auferatur ab ea esse in tali loco, vel in tali situ. Sicut enim album resistit nigro ratione albedinis, & tanto magis, quanto albedo magis distat à nigredine; ita corpus resistit alicui loco per hoc quod habet locum oppositum; & tanto est major resistantia quanto est distantia major: non autem potest à corpore removeri quod sit in aliquo loco, vel situ, nisi auferatur ei sua corporeitas, per quam debetur ei locus, vel situs: unde quamdiu manet in natura corporis, nullo modo potest moveri in instanti, quantacumque sit virtus moventis. Corpus autem gloriosum nunquam suam corporeitatem amittit: unde nunquam in instanti moveri poterit.

Ad quartum dicendum, quod par celeritas in verbis Augustini est intelligenda quantum ad hoc quod est imperceptibilis excessus unius respectu alterius, sicut & tempus totius motus est imperceptibile.

Ad quintum dicendum, quod quamvis post resurrectionem non sit tempus quod est numerus motus cœli, tamen erit tempus consurgens ex numero prioris, & posterioris in quolibet motu.

ARTICULUS IV.

Utrum corporibus gloriosis claritas conveniat.

III. P. quæst. LIV. art. 3. ad 1. & IV. cont. Gent. cap. LXXXVI.

1. **A**D quartum sic proceditur. Videtur quod corporibus gloriosis claritas non conveniat. Quia, sicut dicit Avicenna in VI. de naturalibus, part. 1. cap. 11. omne corpus luminosum constat ex partibus perviis. Sed partes corporis gloriosi non erunt perviæ, cum in aliquibus dominetur terra, sicut in

(1) Al. separaretur. (2) Al. vermis.

carnibus, & ossibus. Ergo corpora gloriosa non erunt lucida.

2. Præterea. Omne corpus lucidum occultat illud quod est post se: unde unum luminare per aliud eclipsatur: flamma etiam ignis prohibet videri quod est post se. Sed corpora gloriosa non occultabunt illud quod intra ea continetur: quia, ut dicit Gregorius (Lib. XVIII. Moral. cap. xxviii. vel xxx.) super illud Job, xxviii. *Non adæqualitur ei aurum, & vitrum*: Ibi (scilicet in cœlesti patria) uniuscujusque mentem ab alterius oculis membrorum corporum, lentia non absconderet, patebitque corporalibus oculis ipsa etiam corporis harmonia. Ergo corpora illa non erunt lucida.

3. Præterea. Lux, & color contrariam dispositionem requirunt in subiecto: quia lux est extremitas perspicui in corpore non terminato, sed color in corpore terminato, ut patet in Libro de sensu & sensato c. iii. Sed corpora gloriosa erunt colorata: quia ut Augustinus dicit XIX. de Civit. Dei, XXII. cap. xix. pulchritudo corporis est partium convenientia cum quadam coloris suavitate. Pulchritudo autem corporibus gloriatis deesse non poterit. Ergo corpora gloriosa non erunt lucida.

4. Præterea. Si claritas erit in corporibus gloriosis, oportet quod sit æqualis in omnibus partibus corporis, sicut omnes partes erunt ejusdem impassibilitatis, subtilitatis, & agilitatis. Sed hoc non est conveniens: quia una pars habet majorem dispositionem ad claritatem quam alia, sicut oculi quam manus, & spiritus quam ossa, & humores quam caro, vel (2) nervus. Ergo videtur quod non debeant corpora illa esse lucida.

Sed contra est quod dicitur Matth. xiiii. 43. *Fulgebunt justi sicut sol in regno Patris eorum*: & Sap. iiii. 7. *Fulgebunt justi, & tamquam scintilla in arundinetis discurrent.*

Præterea. I. Corinth. xv. 43. dicitur: *Seminatur in ignobilitate, surget in gloria*: quod ad claritatem pertinet, ut patet per sequentia, ubi corporum resurgentium gloriam comparat claritati stellarum. Ergo corpora Sanctorum resurgent lucida.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Uterius. Videtur quod claritas corporis gloriosi non possit videri ab oculo non glorioso. Oportet enim esse proportionem visibilis ad visum. Sed oculus non gloriatus non est proportionatus ad videndum claritatem gloriæ, cum sit alterius generis quam claritas naturæ. Ergo corporis gloriosi claritas non videbitur ab oculo non glorioso.

2. Præterea. Claritas corporis gloriosi erit major quam claritas solis nunc sit: quia etiam claritas solis erit tunc major quam nunc, ut dicitur, & multo major ea erit claritas corporis gloriosi, propter quod sol, & totus mundus claritatem majorem accipiet. Sed oculus non gloriosus non potest inspicere solem in rota propter magnitudinem claritatis. Ergo multo minus poterit inspicere claritatem corporis gloriosi.

3. Præterea. Visibile oppositum oculis videntis necesse est videri, nisi sit læsio aliqua in oculo. Sed claritas corporis gloriosi opposita oculis non gloriosis non necessario videtur ab eis; quod patet de discipulis, qui corpus Domini post resurrectionem viderunt, claritatem ejus non intuentes. Ergo claritas illa non est visibilis ab oculo non glorioso.

Sed

Sed contra est quod dicit Glossa, interlin. Phil. iiii. super illud, *Configuratum corpori claritatis suæ*: Assimilabimur claritati quam habuit in transfiguratione. Sed claritas illa visa fuit ab oculis discipulorum non gloriatis. Ergo & claritas corporis gloriati ab oculis non gloriatis visibilis erit.

Præterea. Impii videntes gloriam justorum ex hoc torquebuntur in iudicio, ut patet per hoc quod dicitur Sap. v. Sed non plene viderent gloriam ipsorum, nisi claritatem corporum eorum inspicerent. Ergo &c.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Videtur quod corpus gloriosum necessario videatur à non glorioso corpore. Quia corpora gloriosa erunt lucida. Sed corpus lucidum manifestat se, & alia. Ergo corpora gloriosa necessario videbuntur.

2. Præterea. Omne corpus quod occultat alia corpora post se existentia, de necessitate visu percipitur ex hoc ipso quod alia quæ sunt post, occultantur. Sed corpus gloriosum occultabit à visu alia corpora post se existentia, quia erit corpus coloratum. Ergo de necessitate videbitur.

3. Præterea. Sicut quantitas est de his quæ insunt corpori, ita qualitas per quam videtur. Sed quantitas non suberit voluntati, ut corpus gloriosum possit esse majoris quantitatis, vel minoris. Ergo nec qualitas per quam visibile est, ut possit non videri.

Sed contra est quod corpus nostrum gloriabitur in conformitate corporis Christi. Sed corpus Christi post resurrectionem non necessario videbatur, immo disparuit ab oculis discipulorum in Emaus, ut Luc. ult. Ergo & corpus gloriatum non necessario videbitur.

Præterea. Ibi erit summa obedientia corporis ad animam. Ergo corpus poterit videri, vel non videri secundum voluntatem animæ.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod corpora Sanctorum fore lucida post resurrectionem ponere oportet (3) propter auctoritatem Scripturæ quæ hoc promittit. Sed causam hujusmodi claritatis quidam attribuunt quintæ essentiæ, quæ tunc dominabitur in corpore humano. Sed quia hoc est absurdum, ut sæpe dictum est, ideo melius est ut dicatur quod claritas illa causabitur ex redundantia gloriæ animæ in corpus. Quod enim recipitur in aliquo, non recipitur per modum influentis, sed per modum recipientis; & ita claritas quæ est in anima spiritualis, recipitur in corpore ut corporalis: & ideo secundum quod anima erit majoris claritatis secundum majus meritum, ita etiam erit differentia claritatis in corpore, ut patet per Apostolum I. Corinth. xv. & ita in corpore glorioso cognosceretur gloria animæ, sicut in vitro cognoscitur color corporis quod continetur in vase vitreo, ut Gregorius dicit, loc. cit. super illud Job xxviii. *Non adæquabitur ei aurum, vel vitrum.*

Ad primum ergo dicendum, quod Avicenna loquitur de illo corpore quod habet ex natura componentium claritatem. Sic autem non habebit corpus gloriosum, sed magis ex merito virtutis.

Ad secundum dicendum, quod Gregorius comparat corpora gloriosa auro, & vitro: auro propter claritatem, vitro propter hoc quod translucet: unde in IV. Sent. Tom. V.

(3) Ita Nicolai ex ms. & Supplementum. Al. propter auctoritatem. Scriptura autem hoc promittit.

de videtur quod erunt simul clara, & pervia. Quod enim aliquid clarum non sit pervium, contingit ex hoc quod claritas corporis causatur ex densitate partium lucidarum: densitas enim repugnat perviari. Sed tunc causabitur claritas ex alia causa, ut dictum est. Densitas autem corporis gloriosi pervietatem non tollit ab eis, sicut nec densitas vitri à vitro. Quidam tamen dicunt, quod comparantur vitro, non quia sint pervia, sed propter hanc similitudinem, quod sicut illud quod in vitro clauditur, apparet; ita animæ gloria, quæ in corpore glorioso clauditur, non latebit. Sed primum melius est, quia magis salvabitur dignitas corporis gloriosi, & magis consonat dictis Gregorii.

Ad tertium dicendum, quod corporis gloria naturam non tollit, sed perficit: unde color qui debetur corpori ex natura suarum partium remanebit in eo; sed superaddetur claritas ex gloria animæ: sicut etiam videmus corpora colorata ex sui natura splendore solis resplendere, vel ex aliqua alia causa extrinseca, vel intrinseca.

Ad quartum dicendum, quod sicut claritas gloriæ redundat ab anima in corpus secundum suum modum, & est ibi alio modo quam sit in anima; ita in quamlibet partem corporis redundabit secundum suum modum: unde non est inconveniens quod diversæ partes habeant diversimode claritatem, secundum quod sunt diversimode dispositæ ex sua natura ad ipsam. Nec est simile de aliis dotibus corporis, respectu quarum partes corporis non inveniuntur habere diversam dispositionem.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod quidam dixerunt, quod claritas corporis gloriosi non potest videri ab oculo non glorioso, nisi forte per miraculum. Sed hoc non potest esse, nisi claritas æquivoce diceretur: quia lux secundum id quod est, nata est movere visum, & visus secundum id quod est, natus est recipere lucem; sicut verum se habet ad intellectum, & bonum ad affectum. Unde si esset aliquis visus qui non posset percipere aliquam lucem omnino, vel ille visus diceretur æquivoce, vel lux illa: quod non potest in proposito dici: quia sic per hoc quod dicitur, corpora gloriosa futura esse lucida, nihil nobis notificaretur; sicut qui dicit canem esse in cœlo, nihil notificat ei qui non non novit nisi canem qui est animal. Et ideo dicendum est, quod claritas corporis gloriosi naturaliter ab oculo non glorioso videri potest.

Ad primum ergo dicendum, quod claritas gloriæ erit alterius generis quam claritas naturæ quantum ad causam, sed non quantum ad speciem: unde sicut claritas naturæ ratione suæ speciei est proportionata visui, ita claritas gloriosa.

Ad secundum dicendum, quod sicut corpus gloriosum non potest pati aliquid passionis naturæ, sed solum passionis animæ; ita ex proprietate gloriæ non aget nisi actione animæ. Claritas autem intensa non offendit visum, in quantum agit actione animæ, sed secundum hoc magis delectat; offendit autem, in quantum agit actione naturæ calefaciendo, & dissolvendo organum visus, & disgregando spiritus: & ideo claritas corporis gloriosi, quamvis excedat claritatem solis, tamen de sui natura non offendit visum, sed demulcet, propter quod claritas illa com-

Gg 2

pa-

paratur claritati jaspidis, Apocalyp. xxi.

Ad tertium dicendum, quod claritas corporis gloriosi provenit ex merito voluntatis: & ideo voluntati subdetur, ut secundum ejus imperium videatur, vel non videatur: & in potestate corporis gloriosi erit ostendere claritatem suam, vel occultare. Et hæc fuit opinio Præpositivi.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod visibile videtur secundum quod agit in visum. Ex hoc autem quod aliquid agit, vel non agit in aliquod extrinsecum, non est aliqua mutatio in ipso: unde sine mutatione alicujus proprietatis quæ sit de perfectione corporis glorificati, potest contingere quod videatur, & non videatur: unde in potestate animæ glorificatæ erit quod corpus suum videatur, vel non videatur, sicut & quælibet alia actio corporis in animæ potestate erit: alias non esset corpus gloriosum instrumentum summe obediens principali agenti.

Ad primum ergo dicendum, quod claritas illa obediens corpori glorioso, ut possit eam ostendere, vel occultare.

Ad secundum dicendum, quod color corporis non impedit pervietatem ipsius, nisi in quantum immutat visum: quia visus non potest immutari simul à duobus coloribus, ut utrumque perfecte inspicatur. Color autem corporis gloriosi erit in potestate animæ, ut per ipsum immutet visum, vel non immutet: & ideo erit in potestate ejus ut occultet corpus quod est post se, vel non occultet.

Ad tertium dicendum, quod quantitas est inhærens ipsi corpori glorioso; nec posset quantitas immutari ad imperium animæ sine mutatione intrinseca corporis gloriosi, quæ impassibilitati ejus repugnaret: & ideo non est simile de quantitate, & visibilitate: quia etiam qualitas illa per quam est visibile, non poterit subtrahi ad imperium animæ; sed actio illius qualitatis suspendetur, & sic occultabitur corpus ad imperium animæ.

QUÆSTIO III.

Deinde quæritur de his quæ pertinent ad damnatos: & circa hoc quærentur tria.

Primo. De qualitate corporum ipsorum.

Secundo. De igne quo cruciabantur.

Tertio. De conditionibus animarum (1) eorundem, postquam fuerint separatæ.

ARTICULUS I.

Utrum damnatorum corpora cum suis deformitatibus resurgant.

IV. cont. Gent. cap. lxxxix.

1. Ad primum sic proceditur. Videtur quod damnatorum corpora cum suis deformitatibus resurgant. Illud enim quod in pœnam peccati inductum est, desistere non debet nisi peccato remisso. Sed membrorum defectus, qui accidunt per mutilationem, in pœnam peccati inducti sunt, & similiter etiam omnes aliæ deformitates corporales. Ergo à damnatis, qui peccatorum remissionem non sunt (2) consecuti, in resurrectione non removebuntur.

(1) A. ipsorum eorundem, (2) Al. consecuti.

2. Præterea. Sicut resurrectio Sanctorum erit ad ultimam perfectionem, sic & resurrectio ipsorum erit ad ultimam miseriam. Sed Sanctis resurgentibus non auferetur aliquid quod ad eorum perfectionem pertinere possit. Ergo nec impiis resurgentibus aliquid auferetur quod ad eorum defectum, vel miseriam pertineat. Hujusmodi autem sunt deformitates. Ergo &c.

3. Præterea. Sicut ad defectum passibilis corporis pertinet deformitas, ita tarditas. Sed à corporibus damnatorum resurgentium tarditas non removebitur, quia eorum corpora non erunt agilia. Ergo eadem ratione nec deformitas removebitur.

Sed contra. I. Corinth. xv. 53. *Mortui resurgent incorrupti*: Glossa (partim interl. partim collat. ex Ambrosiastro:), „Mortui, idest peccatores, vel generaliter omnes mortui surgent incorrupti, idest sine aliqua diminutione membrorum.“ Ergo mali resurgent sine deformitatibus.

Præterea. In damnatis non erit aliquid quod sensum doloris in eis impediatur. Sed ægrotudo impedit sensum doloris, in quantum per eam debilitantur organa sentiendi: similiter defectus membri impediret ne esset universalis dolor in corpore. Ergo sine istis defectibus damnati resurgent.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod corpora damnatorum erunt corruptibilia. Omne enim compositum ex contrariis necesse est corrumpi. Sed corpora damnatorum erunt ex contrariis composita, ex quibus etiam nunc componuntur; alias non essent ejusdem speciei, & per consequens eadem numero. Ergo erunt corruptibilia.

2. Præterea. Corpora damnatorum si incorruptibilia sunt futura, hoc non erit per naturam, cum sint futura ejusdem naturæ cujus & nunc sunt; nec etiam erit per gratiam, vel gloriam, quia talibus omnino carebunt. Ergo nullo modo erunt incorruptibilia.

3. Præterea. Illis qui sunt in summa miseria, subtrahere maximam pœnarum videtur inconueniens. Sed maxima pœnarum est mors, ut patet per Philosophum in III. Ethic. cap. ix. vel xiv. Ergo à damnatis qui sunt in summa miseria, mors removeri non debet: ergo eorum corpora corruptibilia erunt.

Sed contra est quod dicitur Apoc. ix. 6. *In diebus illis quærent homines mortem, & non invenient eam; & desiderabunt mori, & fugiet mors ab illis.*

Præterea. Damnati punientur in anima, & corpore pœna perpetua: Matth. xxv. 46. *Ibunt hi in supplicium æternum.* Sed hoc esse non posset, si eorum corpora corruptibilia essent. Ergo eorum corpora erunt incorruptibilia.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod sint futura impassibilia. Quia secundum Philosophum in VI. Topic. cap. x. *omnis passio magis facta abijcit à substantia.* Sed à finito, si semper aliquid abijciatur, necesse est illud tandem consumi, ut dicitur in III. Physic. text. lxxi. Ergo si corpora damnatorum erunt passibilia, & semper patientur, quandoque deficient, & corrumpentur; quod falsum esse ostensum est. Ergo erunt impassibilia.

Præ-

2. Præterea. Omne agens assimilatur sibi patiens. Si ergo corpora damnatorum patientur ab igne, ignis ea sibi assimilabit. Sed non consumit aliter ignis corpora nisi in quantum ea sibi assimilans resolvit. Ergo si corpora damnatorum erunt passibilia ab igne, quandoque consumentur; & sic idem quod prius.

3. Præterea. Animalia quæ in igne sine corruptione vivere dicuntur, ut de salamandra dicitur, ab igne non affliguntur: animal enim dolore corporis non affligitur, nisi corpus aliquo modo lædatur. Ergo corpora damnatorum in igne sine consumptione remanere possunt, sicut & animalia prædicta, ut Augustinus in Lib. de Civit. Dei XXI. cap. lxxi. & xv. dicere videtur, quod nullam afflictionem ibi sustinebunt, quod non esset, nisi eorum impassibilia corpora essent. Ergo &c.

4. Præterea. Si corpora damnatorum sunt passibilia, dolor qui ex eorum passione provenit, ut videtur, superare debet omnem præsentem corporum dolorem, sicut & Sanctorum jucunditas superabit omnem præsentem jucunditatem. Sed propter immensitatem doloris quandoque contingit in præsentem statu quod anima à corpore separatur. Ergo multo fortius si corpora illa futura sunt passibilia, ex immensitate doloris anima à corpore separabitur, & sic corpora corrumpentur; quod falsum est. Ergo corpora illa erunt impassibilia.

Sed contra est quod dicitur I. Corinth. xv. 52. *Et nos immutabimur*: Glossa: „Nos boni tantummodo immutabimur in gloriam immutabilitatis, & impassibilitatis.“ Ergo corpora damnatorum non erunt impassibilia.

Præterea. Sicut corpus cooperatur animæ ad meritum, ita corpus operatur ei ad peccatum. Sed propter cooperationem prædictam non solum anima, sed & corpus post resurrectionem præmiabitur. Ergo & in resurrectione similiter damnatorum corpora punientur; quod non esset, si impassibilia forent. Ergo erunt passibilia.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod in corpore humano potest esse deformitas dupliciter. Uno modo ex defectu alicujus membri, sicut mutilatos turpes dicimus, deest enim eis debita proportio partium ad totum; & de tali deformitate nulli dubium est quod in corporibus damnatorum non erit: quia omnia corpora tam bonorum, quam malorum integra resurgent, ut supra dictum est cum de integritate corporum resurgentium ageretur. Alio modo deformitas contingit ex indebita partium dispositione, vel indebita quantitate, vel qualitate, vel situ, quæ etiam proportionem debitam partium ad totum non patitur; & de talibus deformitatibus, & similibus defectibus, sicut sunt febres, & hujusmodi ægrotudines, quæ interdum sunt deformitatis causæ, Augustinus indeterminatum, & sub dubio relinquit in Ench. cap. xcii. ut Magister in littera dicit. Sed apud doctores modernos est super hoc duplex opinio.

Quidam enim dicunt, quod hujusmodi deformitates, & defectus in corporibus damnatorum remanebunt, considerantes eorum damnationem, qua ad summam miseriam deputantur, cui nihil incommoditatis subtrahi debet. Sed hoc non videtur rationabiliter dici: in reparatione enim corporis resurgentis magis attenditur naturæ perfectio quam conditio quæ prius fuit: unde & qui infra perfectam ætatem decedunt, in statura juvenilis ætatis resurgent, ut supra

dictum est: unde & illi qui aliquos defectus naturales in corpore habuerunt, vel deformitates ex eis provenientes, in resurrectione sine illis defectibus, vel deformitatibus repararentur, nisi peccati meritum impediret: & ita si aliquis cum defectibus, vel deformitatibus resurget, hoc erit in pœnam: modus autem pœnæ est secundum mensuram culpæ. Contingit autem quod aliquis peccator damnandus minoribus peccatis subiectus, aliquas deformitates, vel defectus habeat quas non habuit aliquis damnandus peccatis gravioribus irretitus. Unde si ille qui in hac vita deformitates habuit, cum eis resurgat, sine quibus constat quod resurget alius gravius puniendus, qui eas in hac vita non habuit; modus pœnæ non responderet quantitati culpæ, sed magis videretur aliquis puniri pro pœnis quas in hoc mundo passus fuit; quod est absurdum.

Et ideo alii rationabilius dicunt, quod auctor qui naturam condidit, in resurrectione naturam corporis integre reparabit: unde quicquid defectus, vel turpitudinis ex corruptione, vel debilitate naturæ, sive principiorum naturalium in corpore fuit, totum in resurrectione removebitur, sicut febris, lipitudo, & similia: defectus autem qui ex naturalibus principiis in humano corpore naturaliter consequuntur, sicut ponderositas, passibilitas, & similia, in corporibus damnatorum erunt: quos defectus ab electorum corporibus gloria resurrectionis excludit.

Ad primum ergo dicendum, quod cum pœna in quolibet foro infligatur secundum conditionem illius fori, pœnæ quæ in hac vita temporali infliguntur pro aliquo peccato, temporales sunt, & ultra vitæ terminum non se extendunt: & ideo quamvis peccatum non sit remissum damnatis, non tamen oportet quod easdem pœnas ibi sustineant quas in hoc mundo sunt passi; sed divina justitia requirit ut ibi pœnis gravioribus in æternum crucientur.

Ad secundum dicendum, quod non est similis ratio de bonis, & malis, eo quod aliquid potest esse pure bonum, non autem pure malum: unde ultima Sanctorum felicitas hoc requirit ut ab omni malo penitus sint immunes; sed ultima malorum miseria non excludit omne bonum: quia malum, si integrum sit, corrumpit seipsum, ut Philosophus dicit in IV. Ethic. cap. xi. vel xiv. Unde oportet quod miseriam damnatorum substernatur bonum naturæ in ipsis, quod est opus conditoris perfecti, qui ipsam naturam in perfectione suæ speciei reparabit.

Ad tertium dicendum, quod tarditas est de illis defectibus qui naturaliter sequuntur principia humani corporis, non autem deformitas; & ideo de eis non est similis ratio, ut ex dictis patet.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod cum in omni motu oporteat esse aliquod principium motus, dupliciter motus aliquis, vel mutatio à mobili removetur. Uno modo per hoc quod deest principium motus; alio modo per hoc quod principium motus impeditur. Corruptio autem mutatio quedam est: unde dupliciter potest contingere ut corpus quod ex conditione suorum principiorum corruptibilitatem habet, incorruptibile reddatur. Uno modo ex hoc quod principium ad corruptionem movens totaliter tollitur; & hoc modo corpora damnatorum incorruptibilia erunt. Cum enim cælum sit primum alterans per motum suum localem, & omnia alia agentia secunda in virtute ipsius agant, & quasi ab ipso motu, oportet